

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto.....\$4.00
Za pol leta.....\$3.00
Za New York celo leto.....\$7.00
Za inozemstvo celo leto.....\$7.00

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 67: — ŠTEV. 67.

NEW YORK, TUESDAY, MARCH 22, 1921. — TOREK, 22. MARCA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

SAMUEL GOMPERS NAPADEL HEARSTA

GOMPERS JE NAPADEL IZDAJATELJA IN LASTNIKA ŠTEVILNIH "EMENIH" LISTOV TER GA DOLŽI, DA SKUŠA UNIČITI AMERIŠKO DELAVSKO FEDERACIJO.

Washington, D. C. 21. marca. — Oster napad na William Randolph Hearsta je vprizoril Samuel Gompers, predsednik American Federation of Labor, v nekem uredniškem članku, katerega je naslovil "Hearst's Amicus" in ki je bil objavljen v aprilski številki lista The American Federationist, uradnega glasila federacije.

Gompers dolži Hearsta, da vzpizirja podile in neosnovane napade na predsednika ameriške delavske federacije in njegove tovariše v svojih publikacijah v namenu, da uniči organizacijo, katere on (Hearst) ni bil v stanju kontrolirati. Tukaj je besedilo članka, kot se ga je objavilo v glavnem stanu Ameriške delavske federacije:

— Od mladih let naprej si je pisec prizadeval dobiti polne informacije glede kateregakoli predmeta, posebno glede onih predmetov, ki se tičejo pravice in interesov delavskega stanu in naroda v splošnem. Čital je liste in magazine, zastopajoče najbolj različna naziranja, ugodna ali pa nasprotna. Njegove pripombe, tako v razpravah, uredniških člankih in govoru, so pokazale vsem raznolikost in obseg čitanja. V zadnjih letih pa je odklonil čitanje Hearstovih publikacij ter čital le take dele, na katere se ga je posebno opozorilo z druge strani.

— Imeti mnenje ali naziranje je pravica vsakega posameznega človeka in to pravico je treba respektirati in upoštevati. Kadar pa skuša kaka publikacija ali serija publikacij kot so one Hearsta, kontrolirati naprave gibanja in ljudi ali jih pa uničiti, če jih ne more kontrolirati, — potem je to zaveda, ne izražanja lastnih misli in nazorov, temveč ona perversnost.

Leta in leta je skušal Hearst osebno, politično in potem svojih listov, kontrolirati delavsko gibanje ter one, ki govore za to gibanje. Ko je hotel postati Hearst predsednik Združenih držav, je poslal svojega zastopnika k predsedniku Ameriške delavske federacije, da ga priklene k predsedniškemu vozu. On je to odklonil. Ko je kandidiral Hearst za gubernerja v državi New York se je poskusilo isti proces, a s istim uspehom.

— Ko se je Hearstu posvetilo v glavi, da nočejo ljudje slediti sreči in nesreči njegovih političnih aspiracij, je skušal z vsemi mogočimi sredstvi podminirati vpliv in ugled federacije.

— Tako je začel potom svojega časopisja vzpizirjati podile in zaničevanja vredne napade na značaj in delo predsednika Ameriške delavske federacije in njegovih tovarišev. Njegovo resnično sovraštvo se ne obrača toliko proti tem zastopnikom delavskega gibanja kot proti federaciji sami, koje ugled skuša izmanjšati ter jo izločiti.

— Kaj pa je storil Hearst za delo, ki ga je stavilo v položaj varuha in mentorja ameriškega delavskega gibanja?

— Ko je bil član kongresa, ni prisostvoval več kot dvem sejama delavskega komiteja, kojega član je bil ter izostal od vseh drugih sej tekom celega svojega dvaletnega termina. Tekom stavke tiskarjev v Chicagu je bil najbolj nepoučljiv nasprotnik med vsemi delodajalci. Ko so zastavljali raznašalec Hearstovega lista v Bostonu ter zahtevali boljše pogoje, se je obrnil na Ameriško delavsko federacijo za pomoč ter končno prisilil raznašalce, da so se udali. Isto se je ponovilo tudi v New Yorku.

— V mehaničnem oddelku svojih listov je ustanovil "unijski šop" in to očitno v svojo lastno finančno korist. Povsem drugod je zavzel stališče, da mu dolgujejo vsi oni, ki so pri njem uslužbeni, ne le industrijsko, temveč tudi politično pokorščino.

— Vsipričo vseh izjav in vsipričo stališča William Randolph Hearsta in njegovih listov smo smatrali za svojo dolžnost napram delu in javnosti v splošnem, da omenimo nakrat napore Hearsta, da obvladuje ali pa uniči ameriško delavsko gibanje in one, ki so bili njegovi uvaževani in verni branilci in prvoborniki.

GRKI SE BOJE TURŠKE OFENZIVE.

Pariz, Francija, 20. marca. — Kot znano, je najvišji vojni svet določil, naj pripade Smirna Turčiji. Grki so na ta odlok odgovorili s tem, da so mobilizirali troje razredov v namenu, da prično z ofenzivo proti četam Mastafe Kemal paše.

Zadnja ofenziva, meseca februarja, se je izjalovila, ker je Grkom manjkalo orožja. Sedaj so baje v tem oziru dobro preskrbljeni.

Ko je govoril kralj Konstantin svojim vojakom, je rekel med drugim sledeče:

— Usoda velike Grške, katero

so zavezniki izdali, leži na vaših ramenih.

ZANESLJIVO IN HITRO

oskrbuje DENARNA IZPLAČILA v stari domovini in opravlja druge bančne posle

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York

Rojaki, poslužujte se vseh zadevah te slovenske banke, ki je pod stalnem nadzorstvom državnega urada in ima za varstvo \$100,000.00 glavnice in \$50,000.00 rezervnega zaklada.

Frank Sakser, predsednik.

Včeraj smo računali za pošiljavo jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

300 kron \$ 2.40	1,000 kron \$ 7.75
400 kron \$ 3.20	5,000 kron \$38.50
500 kron \$ 4.00	10,000 kron \$76.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslani najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

DELAVSKA KRIZA V PARIZU.

Tisoči in tisoči nezaposlenih v Parizu čakajo pred ljudsko kuhinjo, da dobe krožnik gorke juhe.

VSTANOVITEV SOVJET. VLADE V GEORGIJI

Turki, ki so se polastili pristanišča, so baje odšli ter obstreljujejo mesto. — Velika zmešnjava.

Batum, Georgia, 21. marca. — Turki, ki so pred kratkim zasedli Batum, so odšli in ustanovljena je bila sovjetska georgijska vlada. Ruske in georgijske ladje, nahajajoče se v pristanišču, so bile proglašene za narodno last. Turki obstreljujejo Batum ter povzročajo baje veliko škodo v mestnem okraju, kjer je najti le civilno prebivalstvo.

Carigrad, Turčija, 21. marca. — General Wrangel, načelnik protiboljševiških čet na Krimu, katere so poštno natlepi boljševiki tekom preteklega jeseni, dobiva baje od vseh mogočih strani pozive, naj pride na pomoč protiboljševiški stvari. On je še vedno prepričan, da je mogoče strmolagivati sovjetsko vladno ter pognati Lenina in Trockija iz Moskve.

— Boljševizem umira in sedanjí trenutek je malo pripraven za to, da bi razpustil svoje čete, — je rekel z ozirom na sklep Francije, da umakne svoje čete ter pušči ruske vojske domov. — Francija ne more sama nositi breme na vsled tega se obračam na vse narode za pomoč. Ne morem sprejeti niti ponudbe, da se pošlje moje ljudi v Brazilijo, kjer se jim obljublja delo, a nikake zemlje in tudi ne ponudbe, da se vrnejo v Rusijo, kajti opozorjen sem, da je duh osvete tako močan, da bi bili vsi masakrirani, kakor hitro bi se vrnili domov.

SEDEM, VOJAKOV USMRČENIH NA IRSKEM.

Dublin, Irska, 21. marca. — Irski nstati so napadli železniški vlak pri Headford Junction. Sedem vojakov in enega častnika so usmrtili, dvanaest pa ranili.

SOVJENA VLADE VSTANOV. LJENA V BATUMU.

Batum, Georgia, 20. marca. — Turki, ki so bili pred kratkim okupirali Batum, so odšli, in vstanovljena je bila sovjetska georgijska vlada. Ruske in georgijske vlade v pristanišču so postale državna last. Turki še vedno obstreljujejo Batum.

VAŽNO ZA POTNIKE.

Kdor želi v bližnji bodočnosti potovati v stari kraj, naj se obrne na nas, da mu pošljemo vsa navodila, kako je mogoče dobiti potni list.

Kdor že ima jugoslovanski ali ameriški potni list lahko potuje kadar hoče.

Kdor pa spada v zasedeno ozemlje, in želi potovati v staro domovino, mu še vedno lahko preakrbimo potni list, kadar pride v New York.

V vsakem oziru se obrnite na tvrdko:

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York

GRŠKA SE PRIPRAVLJA NA NOVO VOJNO

Grške rezerve so bile pozvane, pod zastave proti Kemal paši. — Trije razredi vpoklicani.

London, Anglija, 21. marca. — Dejstvo, da je grški kralj Konstantin pozval v nedeljo tri grške vojaške letnike pod zastave, označujoče vsakega znamenja, novo grško ofenzivo proti turškim nacionalističnim četam Kemal paše. V tem smislu se je izrazil Demetrios Gounaris, grški vojni minister, v nekem pogovoru, katerega je imel tukaj s časnikarskimi poročevalci.

M. Gounaris, ki je prišel v London v pričetu tega meseca, da prisostvuje sejama najvišjega sveta, je bil mnenja, da je ofenziva sedaj vrjetna, "ker si mi ne moremo dovoliti, da bi čakali na koncentracijo turških sil".

— Dekret, — je rekel Gounaris, — je naravna posledica stališča, katero je zavzela Turčija, ki je ponovno izjavila, da noče sprejeti predlogov londonske konference in ki zahteva povratek Trakije in Smirne, katere ozemlja je dobila Grška na temelju zaslug, katere si je pridobila v vojni.

— Izjavilo se je tudi javno, da se je turške čete v Ciliciji umaknile, da se uporabi v boju proti Grkom, — je nadaljeval gospod Gounaris. — Dobili smo natčna poročila o koncentraciji turških nacionalističnih čet proti naši armadi. Vsled tega se je slednje ojačilo ter vpoklicalo tri letnike, ki štejejo vsega skupaj 45,000 mož. Do tega sklepa smo prišli po vseplošnem in natančnem razmotrivanju in številnih konferencah, ki so se vršile med menoj ter ministrskim predsednikom.

STARI VOJAK BO STAR APRILA MESAČA 83 LET. Prince Jamagata je zavzel trdno stališče glede zarotitve prestolonaslednika in njegovega potovanja v Evropo ter pri tem domneval, da je njegovo stališče povsem upravičeno. Čeprav ni izpremenil svojega stališča ter ga tudi ni obžaloval, je obžaloval vendar nato sledečo kontroverzno glede cele zadeve med vsemi sloji prebivalstva. Da je bil on faktor pri povzročanju javne razprave, tikajoče se imen sedanjega cesarja in onih bodočih cesarjev Japonske, je bila pregreha, za katero se mora sedaj pokoriti.

Kot predsednik tajnega sveta ima prince Jamagata večjo moč kot katerikoli minister ter je neposredni svetovalec Mikada. Jamagata je navdušen militarist in njemu je treba pripisovati odredbo, da je bila stavljena armada Japonske izven kontrole ministrskega sveta.

ANEKSLJSKA PROSLAVA V TRSTU.

Trst, 20. marca. (Poročilo Ass. Press.) — "Odrešeno" italijansko ozemlje je danes z velikimi sločali odprto pismo nasprotne stran vestnostni slavilo formalno aneksije. V Trstu je dospelo na stotiske stranke, barona Kato, da je sprejemal podkupnino. Policija je čele že zgodaj zjutraj ter so trajale do poznega večera.

POLITIČNI KRAVALI V TOKIO

Tokio, Japonska, 21. marca. — Na nekem zborovanju opozicijske stranke, katerega se je vdeležilo nekako 10,000 ljudi, je prišlo do velikega kravalu, ko se je prečilo talo odprto pismo nasprotne stran vestnostni slavilo formalno aneksije. V Trstu je dospelo na stotiske stranke, barona Kato, da je sprejemal podkupnino. Policija je čele že zgodaj zjutraj ter so trajale do poznega večera.

ŽALOSTNA USODA JAPONSKEGA MARŠALA

Japonski maršal Jamagata se je umaknil, ker je njegova politika neugodno uplivala na dvor.

Tokio, Japonska, 21. marca. — Sedež sam v popolnoma prazni sobi svoje palače v Odavara, odklanjajoč vsakega obiskovalca, izvzemši najožje člane svoje družine, si je naložil maršal, prince Artomoto Jamagata, skozi pol stoletja najbolj markantna postava v japonskem javnem življenju, prostovoljno osamljenje in izgnanstvo.

Kot najstarejši izmed treh preživelih mož, ki spajajo narodno življenje med fevdalno dobo in sedanje življenje Japonske, je sledil maršal Jamagata neizprosno me zakoniku stare plemenitaške japonske vojaške kaste Samuraj. — To je zakonik, katerega zapadni duh le težko razume. Njegovi najbolj tesni prijatelji izjavljajo, da bo trajalo to umaknenje skozi celo leto, razven če bi bil čas skrajšan od "višje sile" s čemur se seveda misli Mikada ali japonskega cesarja. Stvar bo odvisna od tega, če se bo poslanica cesarja glasila v ugodnem ali neugodnem smislu.

PETELIN CLEMENCEAUJA

Pariz, Francija, 21. marca. — Prejšnji francoski ministrski predsednik Clemenceau se bo še tekom tekočega tedna vrnil v Pariz in ko bo dospel na svoj dom v Rue Franklin, ga bo čakalo tam žalostno in mučno presenečenje. Njegovega petelina ne bo več.

Tragedijo tega petelina je razkril hišnik poslopja, v katerem stanuje prejšnji francoski ministrski predsednik. Na svojem dvorišču je imel namreč zelo velikega petelina, ki je neprestano pel od treh zjutraj naprej. Sosedstvo ga je seveda sovražilo, a dokler je bil "Tiger" v moči, ni imel seveda nikdo toliko korajže, da bi nastopil proti petelinu.

"Tiger" pa je odšel, najprvo v Egipt in potem v Daljno Indijo, Koromandijo, kjer se je hotel seznaniti поблиže z živalico, po kateri je dobil svoj priimek. Petelin, ki je seveda ostal v Parizu, je pel in kirikirikal naprej in nekoga lepega dne se je neki dr. Renaud, ki stanuje v nekem višjem nadstropju iste hiše, pritožil pri policiji. Hišnik je bil od slavnih oblasti obveščen, da krši petelin trdovratno vse postave pariškega mesta in Francije in da se bodo zastopniki slavne policije naslednjega dne oglasili v namenu, da se polaste prečnega petelina.

Še istega večera, ko je dobil tozadevno obvestilo od policije, je imel hišnik za večerjo petelina v omaki.

Policijski prefekt departamenta Seine in hišnik hiše, v kateri stanuje Clemenceau, se sedaj tretseta od strahu. Dosedaj ni podal predsednik francoske republike,

GLASOVANJE V ŠLEZIJI — UGODNO ZA NEMCE

NEMCI TRDIJO, DA SO ZMAGALI Z VELIKANSKO VEČINO 876,000 GLASOV PROTI 289,000 GLASOVOM ZA POLJSKO. — ZAVEZNIŠKE SILE ODLČNO PROTI POLJAKOM.

Berlin, Nemčija, 21. marca. — Nemčija je izvojevala večeraj presenetljivo zmago pri ljudskem glasovanju v Gornji Šleziji. To glasovanje je imelo namen določiti bodoči narodni status tega okraja. Vesti o nemški zmagi so vsebovane v uradnih poročilih, ki so prišla semkaj.

Dva okraja nista še poslala svojih glasov, a štetje je pokazalo, da je bilo oddanih 876,000 glasov za Nemčijo proti 289,000 za Poljsko.

Poročila, ki so prišla na Ass. Press iz Tarnovica v Gornji Šleziji, so cenila število oddanih glasov na dva milijona in pol. Iz berlinskih sporočil pa je razvidno, da je bilo oddanih le približno 1,265,000 glasov.

Poročila iz Vratislave kažejo, da se je završilo glasovanje brez vsakih posebnih ali vznemirljivih dogodkov.

Provizorične ocene, objavljene v tujakšnih listih, kažejo, da so dobili Nemci v Oppeln 20,000 glasov proti 11,000 glasovom za Poljsko.

Slično razmerje prevladuje tudi v drugih okrajih, kar kaže, da so zmagali Nemci z veliko večino.

Oppeln, Gornja Šlezija, 21. marca. — Zavezniške sile v Gornji Šleziji bodo zatrle vsak poskus od poljske armade, da uniči izid ljudskega glasovanja, ki se je vršilo večeraj. Treba je čakati na akcijo sveta poslanikov v Parizu, kot je izjavil general Lerond, načelnik medzavezniške plebiscitne komisije napram poročevalcu Ass. Press. Rekel je, da so poročila, da zbira Poljska armado na šlezijjski meji, popolnoma brez vsakega temelja.

Danes je tukaj krožilo poročilo, da koraka 30,000 poljskih čet proti meji Gornje Šlezije v namenu, da na valni plebiscitno ozemlje v slučaju, da bi glasovanje neugodno izpadlo za Poljsko.

Pregled ob meji, vprizorjen z avtomobilom, je pokazal, da je najti tam sicer običajne poljske straže, da pa ni tam nikakih drugih čet.

Bern, Švica, 21. marca. — Nekateri okraji Gornje Šlezije, kjer je prebivalstvo pretežno poljsko, so glasovali v prilog Nemčiji tekom večerajšnjega ljudskega glasovanja, kot se je izvedelo danes tukaj.

TURŠKA IN ITALIJA STASKLENILI POGODBO Z RUSIJO

London, Anglija, 20. marca. — Neka brezična brzjavka iz Moskve poroča, da je bila podpisana dne 16. marca rusko-turška pogodba. Pogodba določa ustanovitev bratskih odnosov med obema državama.

Rio, Italija, 20. marca. — Italijanski minister za zunanje zadeve, grof Sforza, je naznanil danes v poslanski zbornici, da so se pogajanja glede sklenitve trgovske pogodbe z Rusijo končana ter da oboje obe vladi pogodbo v najkrajšem času podpisali.

D'ANNUNZIO NE MORE VEČ MOLČATI.

Rim, Italija, 21. marca. — Gabriel D'Annunzio, bivši reški ustaš, je poslal vojnemu ministru brzjavko, v kateri protestira proti aretaciji kapitana Pifferja in nekaterih drugih legionarjev, ki so bili pred kratkim aretirani na Reki.

D'Annunzio pravi, da so ti aretiranci rešitelji Reke in Julijskih alp.

CHAMBERLAN BO POŠTAL VODJA UNIONISTOV.

London, Anglija, 21. marca. — Austin Chamberlain, zakladniški tajnik v Lloyd Georgevem kabinetu, je bil danes izvoljen vladnim speakerjem in voditeljem unionistične stranke v poslanski zbornici. Izvoljen je bil soglasno.

Faktično je postal naslednik Bonar Lawa, ki je moral odstopiti zastran slabega zdravja.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GARIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Gariškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italijanski armadi.

Včeraj smo računali za pošiljavo italijanskih lir po sledečih cenah:

50 lir \$ 2.60
100 lir \$ 4.60
300 lir \$12.90
500 lir \$21.50
1000 lir \$42.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslani najbolj po Domestic Postal Money Order, ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt St., New York

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by

SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven nedelj in praznikov.

Za celo leto valja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
Za pol leta	Za pol leta	\$3.50
Za četrt leta	Za četrt leta	\$1.50

GLAS NARODA
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$7.00

Advertisement on agreement

Digital brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivaličke naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA
32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2676

Prošnje.

Z vsako pošto, ki dospe iz starega kraja, dobimo nešteto prošenj z željo, da jih objavimo v listu, ter pristavkom, da bi nabirali za zvonove, sokolske in orlovske domove, za orglje in kapelice, za prosvetna društva, nesrečnejše, pogorele, sirote in sami ne vemo, kaj še vse.

Rečemo le toliko, da bi bilo enkrat ali dvakrat na teden osem strani našega lista polnih, če bi hoteli vse to objaviti. Če bi prošnje imele kaj uspeha, je veliko vprašanje. Naš človek v Ameriki je sicer radodaren človek, toda stoterim naenkrat ne more pomagati. In krub se služi trše tukaj v Ameriki kot se ga služi v domovini.

Jugoslovani so dobili svojo državo. Če je dobra ali slaba, ne bomo razpravljali na tem mestu. Država mora skrbeti za svoje podaneke, ki ji plačujejo davke, skrbeti mora zanje v kulturnem in materialnem oziru. Vsled tega ne bomo objavljali prošenj za noben posamezen slučaj v Sloveniji.

Če hoče imeti kakšna občina zvonove, naj se obrne direktno na svoje ljudi v Ameriki. Istotako je s sokolskimi in narodnimi domi, čitalnicami in knjižnicami.

Ameriški Sloveni so dali obilo za jugoslovanske reveže v splošnem. Žal, da je malo tega denarja prišlo v Slovenijo. Porabljen je bil večidel za južne kraje naše skupne domovine. Sicer ima pa najbrže tudi vsak v domačiji svoja, ki zasluži pomoč, katero mu lahko direktno pošlje.

Naša sveta dolžnost bo pa v prihodnje pomagati našemu narodu in prositi za naš narod, ki je prišel v krepke sovražnega tučja, Italijana oziroma Nemca, ki je v svoji nemči navezan sam na svojo moč. Z veseljem bomo podpirali vsako kulturno gibanje v slovenskem Primorju in v slovenskem delu Koroške. Z veseljem bomo pobirali za tamošnje sirote, čitalnice in druga prosvetna društva. Umevno je, da tudi v tem slučaju ne mislimo posameznikov, kajti tako čelo bi bilo preobilo in najbrže tudi brezplodno, pač pa institucije, ki naj bi bile v splošno korist zaslužnjemu delu slovenskega naroda.

In v tem znamenju naj prečita vsak "Prošnjo za pomoč", ki je objavljena danes na tretji strani našega lista.

Boljševiki so se poboljšali.

Nesreča za boljševike je, da jih smatrajo imozeri resnim. Ko so njih voditelji rekli in pomavljali, da je ruška revolucija le incident ali majhen dogodek v veliki križarski vojni za sveto revolucijo, in da ni treba obljub, danih kapitalističnim državam, držati, če se jim to ne zdi več umestno, so se kapitalistične države seveda pomisljale sklepati z njimi pogodbe. Včasih je bila skleniti take pogodbe, a oni, ki imajo opravka z boljševiki, skušajo dobiti toliko kot le morejo, zapuajo tako malo kot le morejo obljubam ter vzdržujejo strategične meje ter silne varnostne odredbe.

Mirovna pogodba med Poljsko in Rusijo je bila končno podpisana v petek v Rigi. V splošnem je videti, da sile določbe precej verno onim uvodnega besedila v oktobru preteklega leta, razven da dobe Poljaki nekaj nadaljnje ozemlja v bližini Minska ter nadalje južno v Podlesju. Zagotovili so si že ugodno ter več ali manj vzdržljivo mejo, kajti v oktobru je Wrangel nagajal boljševikom in vsled tega so bili pripravljati dati Poljakom gotove koncesije. Do kakšnega obsega je bil sklep pogajanj prizadet vsled nastave v Kronstadtu, je težko določiti, a v vsakem slučaju so boljševiki pripravljani plačati v sedanjem času precej visoko ceno za mir. Obljubljajo odškodnino \$15.000.000 v zlatu in Poljaki so opravičeni vsake obveznosti z ozirom na stari ruski dolg.

V teku šestih tednov se bodo pričela pogajanja za novo trgovsko pogodbo in očitno je, da se bo med tem časom vršila trgovina, čeprav na neoficijalen način. Vse to kaže, da si želita obe strani miru. Zelo verjetno je, da bodo ostali Poljaki mirni. Oni potrebujejo nujno miru in so si zagotovili toliko ozemlja, kot ga sploh morejo držati. Nameni boljševikov pa bodo najbrže odvisni od bodočega teka dogodkov v Rusiji. Treba je pripomniti, da vsebuje pogodba seme svojega lastnega uničenja, v slučaju, da bi jo hotela ta ali ona stran uničiti. Paragraf peti obvezuje obe stranki vzdržati se vsake propagande druga proti drugi ter prepovedati na odnosnih ozemljih organizacije, delujoče proti interesom ostale stranke.

To pomenja, da se ne bo smelo v Moskvi še nadalje kovati načrtov za boljševiki revolucijo na Poljskem in da mora varšavska vlada zatreti socialistično revolucionarno organizacijo Boris Savinkova, ki neprestano kuje zarote proti boljševikom. Za to ali ona stranka bo izvanredno težko dokazati, da je izvrševala te določbe mirovne pogodbe, če jo bo nasprotna stranka izvajala. Dokler obstoja Tretja internacionala, je njena naloga delati načrte za komunistično revolucijo na Poljskem ter tudi v drugih deželah. Savinkova in njegove prijatelje je mogoče pomiriti, a dokler se bodo nahajali ruski begunci v Varšavi, lahko boljševiki vedno dolje Poljake, da ščitijo zarotnike.

Ni videti, da bi hoteli Poljaki vojno. Nova ustava je bila ravno kar sprejeta na Poljskem in Poljake čaka dosti domačega rekonstrukcijskega dela, da absorbira vse njih energije. Celo maršal Piłsudski spoznava najbrže sedaj, da je Kijev izven dosega poljske republike. Glede namenov boljševikov pa nas bo poučil le čas. Poročila iz Revala nam javljajo o izvanrednem govoru, katerega je imel Lenin na kongresu ruske komunistične stranke pretekli teden. Rekel je, da ni nihče tako neumen, da bi pričakoval svetovno revolucijo. Veliko ljudi, vključno Lenina samega, je bilo tako neumnih prav do zadnjega časa. Malo prezgodaj je se verjetno, da je v resnici izpremenil svoje stališče. Kljub temu pa je govoril o koncesijah, ne le za farmerje, temveč tudi za privatne kapitaliste. Velika socialistična podjetja se bo oživitvilo v desetih letih ali nekako tako, a medtem se bo pozvalo kapitalizem, da spravi delo zopet v red ter proizvede zopet obilico, od katere bodo boljševiki lahko živeli, ko bodo pozneje preizkušali svojo komunistično teorijo. Zunanja pomoč bo potrebna, — je rekel Lenin, — in vsled tega morajo skleniti še več

trgovskih pogodb kot je bila zadnja, sklenjena z Anglijo. V svojem poročilu ne angliško vlado, da bo naša najboljša in edina propaganda vzgled, katerega bomo nudili ostalemu svetu potom ekonomske rekonstrukcije Rusije.

Mogoče je, da se je Lenin izpreobrnil, a boljše je čakati in gledati. Da je del boljševiške oligarhije že davno želel postati ugleden in spoštovan pri drugih in da se je Lenin sam nagibal proti tej stranki, je dobro znana stvar. Obstoj pa nadaljnja skupina, ki je še vedno "tako neumna, da pričakuje svetovno revolucijo". Mogoče je to, kar se je pripetilo v Kronstadtu, prestrašilo Zinovjeva in Bukarina, a treba bo dosti prizadevanja, da se prepriča svet, da se boljševiki sedaj v resnici kesajo svojih dejanj.

Dopisi

New York, N. Y. — Ki so letos tu zvišani za 50%, nam Slov. pevsko društvo "Slave" govori jasno, da se ni izučilo v hrvatsko pevsko društvo "Gaj" ilce, kam se morajo obrniti. Če in srbsko pevsko društvo "Gru" mu pritožbe, če sami tako hočejo? Priredil skupen koncert v Glavni vzkop pa je, da se je izvedelo 10. aprila v Delavskem lilo odvnetika kot župana od Sokolskem Domu (Workingmen's Sokol Hall), 525 East 72. St. New York. Začetek ob 7. uri zvečer. Po koncertu bo sledil ples.

Sodelovanje teh treh pevskih društev jamči ne samo za to, da bo ta koncert umetniško interesanten radi plemenite tekne med temi tremi pevskimi društvi, ki bodo podajala najboljšo iz bogatega zaklada narodne umetnosti, ampak da bo ta koncert tudi največja letošnja prireditelj v socialnem življenju tukajšnje slovenske, hrvatske in srbske kolonije.

Program bo različen: poleg zborov bodo solo nastopi, kvartet itd. Pevska društva, ki so vedno navdušeno podpirala vsako dobro stvar in vedno bila vsakemu društvu na razpolago, se nadejajo obilne vdeležbe s strani tukajšnje kolonije. Na svidenje 10. aprila!

Chisholm, Minn. — Smelo rečem, da je malo mest, broječih 14.000 prebivalcev, tako ceremonijalno in hrupno vodilo mestne volitve kot mesto Chisholm. Pa saj je bilo tudi na glasovnicah več kandidatov kot ob času velikih volitev Združenih držav. Pa kaj nas to briga? Vendar nekaj nam je na tem vseeno. Poglejmo podrobnosti.

Pogled na kandidature nam priča, da smo imeli tri stranke, to so: delavska, mestna in neodvisna, toda v vseh teh strankah so bili tekmeči proti svojim lastnim somišljenikom. Zakaj?

Za župana je kandidiral za delavsko stranko A. W. Graham, za mestno stranko Joseph Austin, za neodvisno rojak Anton Mahne. In kljub temu, da je zloglasna mestna stranka v letu 1920. zavozila cel tri četrt milijona dolarjev pod vodstvom župana Austina (odvetnik s nepotrebnimi stroški), je vendar isti zmagal s svojimi mestnimi lenuhi s 27 glasovi nad Dr. A. W. Grahamom. Mr. Anton Mahne je pa dobil le malo glasov. Ker isti so bili oddani samo od ožjih prijateljev in slednji se Mr. Mahne ni veliko trudil za izvolitev, ker je vedel, da nima stalne stranke za seboj.

Da je pa zmagal odvetnik Austin nad Dr. Grahamom, je pravi pravcati čudež; oni čudež, ki se mu pravi nevednost občinstva. Skrajno očitno dejstvo davkov. To je malo mestec, ki šteje kakih 700 prebivalcev. Leži med visokimi gorami poleg reke ter je oddaljeno kakih 30 milj od kanadske meje. Kraj je jako zdrav in prijeten, posebno za tiste, ki hodijo radi na lov. Tukaj je namreč dosti srn in druge divjadi, ter tudi dovolj rib, da si jih lahko vsak za potrebo nalovi.

Rudniki sedaj malo obratujejo, ter so prav majhni, izvzemši enega, Snow Storm Mine po imenu. V njem je zaposlenih kakih 150 ljudi. Sem ne svetujem nikomur, da hoditi za delom.

Slovenca sta samo dva tukaj in sva jako dobra prijatelja. Godi se nama dobro, ker nama ne manjka niti žgane pijače niti vina. Veliko žganja se vtihotaplja iz Kanade. V Spokane, Wash., so pred kratkim prohibicijski agentje zaplenili 160 zabojev žganja. Zaboji so bili v železniškem vozu, na vrhu pa premo. To so pa presneti suhači takoj izvolili. Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam širom Amerike.

Frank Mesesnel.

Iz Slovenije.

Napad v Velešovem. — Andrej Maček in Andrej Ahčin sta 7. decembra 1920 v Velešovem napadla in prebila črepijo Janeza Petriču. Deželno sodišče ljubljansko je obsodilo Mačka na 6 in Ahčina na 6 mesecev težke ječe.

Velika tatvina. — V Kristanovi gostilni na Javorniku pri Kranju so bili 30. januarja domači skupaj z gosti v gostilniških prostorih. To priklilo je porabil Jožef Rakovec z Javornika, ki se vtihotaplja v nerazsvetljeno drugo sobo, v kateri je ukradel in odnesel okoli 37.000 K denarja. Kristanovi so tatvino precepu naznanili oropnikom v Kranju in tem se je posrečilo, da so ugotovili, da je bil tat Rakovec, ki je skril denar na raznih krajih. O svojo ženo odšel na lovski ples rožniki so našli 36.432 kron; med denarjem je bilo za 7429 K kovane denarja. Rakovec so zaprli.

Ubij v Dolnem. — Delavec Bernard Franc iz Zaloge št. 21 je bil v noči 31. januarja ubit na cesti pred gostilno Rudolfa Zupančiča v Dolnem. Ker se je Bernard v gostilni prepiral, so drugi dragosenski. Škodo ceni postavili na ceno, tudi njegovjo škodo na 100.000 K.

Peter Zgaga

Prijatelj mi poroča iz Clevelanda naslednji resnični dogodek: V karo, vozečo med Clevelandom in Euclid, O., stopi farmer s kosarico v roki ter sede slučajno nasproti nekemu policistu, ki se je že nahajal prej v kari.

Farmer se ni zmenil ne za policmana in ne za svojo kosarico, katero je postavil na tla med svoje noge in mirno sedel. Naenkrat je pričela teči z kosarice vodil podobna tekočina. Policman, misleč "sedaj ga pa imam" se skloni in pomoči svoj prst v tekočino ter ga nese pod nos in voha če ne diši kaj po "Jacku", pa ni mogel ničesar dognati.

Naposled vpraša policman farmerja kaj ima pravzaprav v kosarici, nakar mu farmer brez vsakega obotavljanja odpre kosarico — in glej — notri je bil lep mlad kužek, ki je bil odgovoren za ono tekočino, katero je policman brez uspeha vohal.

Ostali ljudje v kari, ki so cel prizor opazovali, so bruhali v smeh, in policman je od srca zardel ter izginil kot kafa.

V New Yorku se je pripetila še neka bolj značilna, pa je ne smem na tem mestu povedati.

Antisalonka Liga je ravno kar preiskala ves newyorški East Side. Njeni inspektorji so izjavili, da je tam na stotine prostorov, v katerih prodajajo žganje.

Kaj nam to pomaga, če inspektorji niso objavili naslovov.

Dolgo časa se je vršil besedni boj za Gornjo Slezijo, kjer je zemlja silno bogata na premogu in rudi in drugih stvareh.

Poljaki so hoteli Gornjo Slezijo zase, in Nemci so jo hoteli. Zavezniki so odločili, naj vprašanje odloči ljudsko glasovanje.

Gornja Slezija je v bistvu poljska. Pravi Poljaki prebivajo tam, nekaj je ponečenih Poljakov in le malo pravih Nemcev.

Vsako je mislil, da bo izpadlo glasovanje Poljakom v prid, pa je Nemcem. Poljaki so v veliki večini glasovali za Nemčijo.

Zakaj to?

To je čisto enostavno. V poglednem ni odločevala niti slavna poljska zgodovina, niti veseljavski vzajemnost, niti hrepenenje po svobodi. Želodec je odločeval. Za pet centov se namreč dobi stokrat več poljskih mark kot v nemških. To se pravi, če ni nemška marka dandanašnji nič vredna, je poljska še stokrat manj.

Če bi Poljaki glasovali za Poljsko, bi morda že v dveh ali štirih dneh dobili vsi možni prebivalci Gornje Slezije od generala Pilsudskega povabilo, naj blagovolijo prijeti za orožje ter naj izvolijo nesti svojo kožo boljševikom na prodaj.

V Nemčiji po vsega tega ne bo.

Isto, natančno isto se je zgodilo v Gornji Sleziji kot se je zgodilo v naši Koroški.

Velika večina Slovencev v južnem delu Koroške je glasovala za nemško Avstrijo.

V nemški Avstriji namreč ni srbskih feldbebeljev, ki bi za najmanjši prestop zapovedovali vojakom gledati v sonce ter jih postavljali do prsi v nemsko mrzlo vodo.

In Bog ve, Bog ve, kaj bi se zgodilo, če bi rekla laška vlada primorskim Slovence: Svobodnost! Pridružite se svojim jugoslovanskim bratom ali pa pri nas ostanite!

Doba romantike je že daleč za gorami. Nastopili so časi skrajnega materializma in realizma.

In v teh časih ima želedec polglavito besedo.

Pred dnevi so pa trije roparji napadli pri Kresnicah ob južni železniški postaji čuvaja Ivana Grifa iz Moravce ter mu odvzeli denarnico s 1900 K gotovine.

Smrtina kosa. — V Trbovljah je umrla posestnikinja soproga Marija Per.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Jednosta

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 100, Pearl Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik nesplošnih stvari: JOHN MOVERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. P. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

MAX KERŽIŠNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.
MOHOR MLADIČ, 2903 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK ŠERABEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zbirateljni odbor:

VALENTIN PIRC, 319 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 464 F. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "GLAS NARODA".

Vse stvari, tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljavo naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spravevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8. člani ali članicami.

Okrađen menjalec 20dinarskih bankovcev.

Razni kmetje iz njegove vasi so izročili hlapcu Antonu Pogacarju, zaposlenemu v uradniški menzi v Ljubljani, večjo množico 20dinarskih bankovcev v izmenjavo pri podružnici "Narodne banke". Novčanice je izmenjal in je denar 3000 kron hranil v suknjiču. Brezposelni kleparski vaje, 16letni M. R., pa mu je denar izmaknil. Mladi postopač je denar deloma zapravil, deloma razdelil med tovariše. Njegov mlajši bratec je našel 1200 K, ki jih je tat skril na skrinven kraj. "Pošteni najditelj" si je kupil otroški avtomobil za 95 kron.

Opustošenje Krasa.

Pogozdovanje Krasa, ki se je pred vojno s tolikim trudom in denarnimi žrtvami pospeševalo, so Italijani v preteklih dveh letih zopet popolnoma opustošili, tako da se od Postojne do Šent Petra kažejo popotniki zopet stare goščave. Tako razumejo Italijani pospeševati gozdne kulture. Ista se godi prej gosto zaraščenim no-tranjskim gozdom ostan Krasa. Na vsem zasadenem ozemlju se kažejo sledovi slavne italijanske invazije. Kultura!!

Umor ob priliki svatbe.

V Zupančičevi hiši v Dol. Nemški vasi se je vršila svatba. Prišlo je 20 fantov iz Ponikve, katerim je ženin daroval 2 in pol litra sli-vovke in 80 K napitnine. Opili fantje so se začeli med seboj prepirati in prepetati, pri čem je Janez Lavriha iz Dol. vasi bil zaboden od Lojzeta Sitarja iz Ponikve.

Stanovanjski urad zasegel cerkev sv. Jožefa.

"Slovenec" z dne 9. febr. piše: Stanovanjski urad je — na pustni tork — zasegel cerkev sv. Jožefa v Ljubljani. Med vojno so uporabljali to cerkev za skladišče, ker se ni bila dograjena. Za skladišče ni več potrebna. Ljubljanski župan Dr. Tavčar jo je izpraznil in jo vrnil svojemu namenu, pri čemur je, kakor slišimo, postal kulantno, kot človek, ki je kulturen. Jedva je prišlo to na uho kulturnobojnim orjakom in duševnim pritlikavcem, je stanovanjski urad — po čigavem nalogu — zasegel cerkev — v javni prid. Silno radovedni smo, kakšen javni prid da je to. Da ne bodo ljudje stanovali v cerkvah, je jasno, skladišča stanovanjski urad tudi ne potrebuje in če bi ga, bi si ga moral iskati kje drugje in ne v cerkvi, ki ni bila zgrajena za to, da služi za večne čase za "magacin".

"Slovenski Narod" odgovarja na to: Današnji "Slovenec" se pritožuje zaradi jezuitske, v javni prid zasežene cerkve sv. Jožefa na Poljanah. Kakor znano, je ta cerkev, zidana s prispevki ubogega ljudstva, še povsem nedograjena. Za časa vojne so jezuiti brez vsakega protesta prepustili mestni aprovizaciji cerkev kot skladišče. Ker je sedaj mestna je bil zaradi legega postopanja aprovizacija razpuščena, je jasno, uravnavan in spoštovan.

Imenovan je

za orožniškega poveljnika v Ptugrajena. Za časa vojne so jezuiti brez vsakega protesta prepustili mestni aprovizaciji cerkev kot skladišče. Ker je sedaj mestna je bil zaradi legega postopanja aprovizacija razpuščena, je jasno, uravnavan in spoštovan.

Prošnja za pomoč.

Uvidevši veliko bedo in trpljenje, koja je čedalje bolj množila in poostrovala svetovna vojna vihra, in zlasti žalostno usodo, kateri je zrla nasproti deca, kateri je vojna oropala njenih naravnih in zakonitih zaščitnikov, se je leta 1916 ustanovila v Trstu "Organizacija oskrbnih vojniških sirot", katere je prevzela nalogo, da skrbi po možnosti za telesni in duševni blagor sirot padlih vojakov, oziroma brez materih sirot očetov pod orožjem.

V to svrhu je sklenila nabirati denarna sredstva, bodisi potom redne članarine in nabiranjem radodarnih prispevkov, kakor tudi organiziranjem dobrotelnih predstav in akcij. Tem potom si je "Organizacija" preskrbela prihodni prihodek, s kojim je tekom svojega delovanja zadovoljna svoji nalogi ter podpira svoje varovance po potrebi, zlasti v slučajih bolezni in smrti enega ali drugega člana oskrbnih obehilci z večjim ali manjšim denarnim sredstvom, delila je svojim varovancem obleke in obnavlja ter pomagala prizadetim na raznovrstne načine k izboljšanju njihovih razmer zlasti s tem, da jim je skušala preskrbeti službe, oziroma delo ter jim pripomoči še do drugih podpor iz raznovrstnih skladov in ustanov.

Poleg navedenih dohodkov je prijemala "Organizacija" tudi podporo v večjem obsegu od državnega sklada za udove in sirote padlih.

"Organizacija" tako osnovana je sprejemala vse sirote brez razlike in pripadnosti k tej ali oni kronovini ali deželi razpadle avstro-ogrske monarhije. Sirote so bile oskrbovane po svojih "oskrbnih", katere so vršile z verno prevzeto nalogo. Sirote slovenske narodnosti so po večini oskrbovane v oskrbnih jugoslovanske narodnosti, le v slučajih pomanjkanja jugoslovanskih oskrbnih, so sprejele v oskrbo drugorodne oskrbnice.

Dne 1. aprila 1918 se je "Organizacija" razdelila zaradi uspešnejšega delovanja v 2 samostojna oddelka:

a) v slovenski oddelki, in
b) v italijansko-nemški oddelki, katere oddelka sta delovala popolnoma samostojno ter bila osredotočena le v "okrajni poslovalnici" (Bezirkstelle) iz koje sta oba oddelka črpala glavna, potrebna sredstva za razne podpore v denarju in oblačilih kakor tudi za razne dobrodelne akcije kakor: božično obdarovanje vseh sirot, letovanje v morskem kopališču Ankaran, kamor je "Organizacija" pošljala vsako poletje okoli 200 sirot na 3-tedensko bivanje.

Poleg tega je "slovenski oddelki" imel še svoj lasten sklad, h kateremu so prispevali dobrotniki slovenske narodnosti. V to svrhu je "slovenski oddelki" razposlal meseca septembra 1918 okolišnice, kakor v prilogi, za nabiranje prispevkov in tem potom se je nabralo preko 4000 K.

S to ureditvijo so bile jugoslovanske vojniške sirote, v oskrbi jugoslovanskih oskrbnih, ki so delovale jako budno in agilno, obvarovane nevarnosti potujčevanja.

Nastopivši novi dogodki — po letu avstro-ogrske monarhije in zasedbi naše dežele sta preprečili nadaljevanje navedenih akcij ter uničili vse gori navedene viro dohodkov.

Meseca januarja 1919 je italijanska okupacijska oblast ustavila vojaške podpore vsem družinam spadajočim onkraj demarkacijske črte.

S to nesmiljeno naredbo so bile le te nesrečne družine izpostavljene najhujšim nevarnostim, ker se jim je odtegnilo glavni, da, v mnogih slučajih edini njihov dohodek.

Da vblaži, kolikor je bilo možno, veliko bedo, kateri so zrla nasproti te nesrečne žrte vsled te nesmiljene določbe, je "Organizacija" t. j. "slovenski oddelki" h kateri so se bile zatekle le nesrečnice za pomoč kot njene vdruženke, stavila na razpolago svoja sredstva ter začela izplačevati podpore, dotlej, da je imela sredstev na razpolago.

Kmalu po zasedbi se je italijansko-nemški oddelki pridružil "Comitato provinciale pro vedove e orfani di guerra" ter s tem nehajlo ostajati kot "Organizacija oskrbnih vojniških sirot".

S tem si je oskrbnemu materijalno svoj položaj, ker dobiva potrebna sredstva za podpiranje vojnih sirot v izobilju.

"Slovenski oddelki" je tozadnje ponudbo priključitve k omenjenemu "osrednjemu odboru" odklonil ker ni videl potrebne garancije za korektno postopanje v narodnem oziru ter je nadaljeval svoje delovanje kot neodvisna "Organizacija" zbog nezadostnih sredstev z najskromnejšim obsegom ter nudil pomoč le v najhujših slučajih.

In sedaj gleda "Organizacija" z žalostjo kako so drugorodne sirote bogato podpirane, z nepopisno tugo vidi, kako marsikatera varovanka preide vsled sile razmer v drugorodno oskrbo v kateri se nam popolnoma odtuji. Saj se vporablja vsa sredstva in vsi načini, da sem nam odtrga našo dečo; obečanje raznovrstnih podpor in darov, grožnje da se udovam odtegnejo državne pokojnine, ako ne vpišejo deče v italijanske šole, ki so grob naše narodnosti itd. itd., so na dnevem redu.

Kakor je razvidno iz navedenih dejstev, se mora boriti "Organizacija" z velikimi težavami, da zamore obstajati in reševati v narodnem oziru, kar se rešiti da. Za vsako izgubo, katere ne more preprečiti, ji je reizmerno žal.

Ohranja se zato s toplo iskreno prošnjo do bratov in soročnikov novi domovini, da ji velikodušno prisrčnojo na pomoč ter se spemnijo osirote naše deče in njenih mater, da omogočijo "Organizaciji" vršiti uspešno svojo težavno nalogo.

Za "Organizacijo oskrbnih vojniških sirot v Trstu":

Antonija Slavik, predsednica.
Ilika Stegu, podpredsednica.
Anica Čokore, tajnica.
Matilda Pertot, gospodarica.
Brat, zač. blagajnik.

Zanimiva izjava nemških komunistov v Moskvi.

Iz Revala poročajo, da se je vršil te dni v Moskvi kongres delegatov, ki mejijo na Rusijo. Kongres je razpravljal o politični in vojaški situaciji v posameznih območjih državah. Sovjetska vlada je hotela vedeti, ako so posamezne komunistične organizacije v teh državah tako močne da bi morale v slučaju splošne ofenzive izvršiti državni prevrat. Nemški delegati so izjavili, da ne bi mogli niti poskusiti z nasilno spremembo državne oblike, če tudi bi ročica vojaka spomladni prodrla do Poznanja, Poljski, madžarski in rumunski delegati pa so izjavili, da bodo njihove organizacije v slučaju vojne napovedi Poljski, Madžarski in Rumunski vrgle sedanje vlade in uvedle boljševiški režim. Sovjetska vlada proučava predvsem moč komunistične organizacije v Rumuniji.

Pegavica na Dunaju.

Kot poroča dunajska "Rathauskorrespondenz" je doslej obbolelo za pegastim legarjem vsega skupaj 25 oseb. Od teh jih pripada 18 družbi artistov, ki se je, kakor je dognano, okužila na potovanju iz Trsta na Dunaj prejkone v Trbižu. Trije primeri pegaste legarje izvirajo od drugod in štirje so nastali med dunajskim prebivalstvom. Tekom 24 ur se je pojavil samo še en primer od zunaj. Od obolenih je doslej umrl samo eden. Dosedanja razširjenost bolezni ne zbija nobene bojazni.

ŽELIM DOBITI HIŠNO

v starosti od 35 do 50 let, za hišna dela in varovanje enega 18 mesecev starega otroka. Plača po dogovoru. Naslov: J. J. Udovec, P. O. Box 28, Bihl, Mimi. (22-24-3)

Stolni zvon.

Velikosobotna slika.

Spisal Silvin Sardenko.

Vrnili se je bronasti rimski romar. Kakor ogromna ptica je obvisel v stolnem zvonicu. Pod sivozelenimi plaščmi mu je spala čudovita in čudotvorna velikonočna pesem.

Kdor izmed živih jo zasliši, vstane iz skrivnostnega groba, ali se vsaj predrami v njem, zakaj vsakdo nosi v svojem srečanju molčeč grob, kjer počiva njegov zaklad. Zazibal se je zvon v stolnem stolpu in zapel je himno vstajenja.

Ob zvoniku so že čakale pomladne sape, kakor nestrpna deca na velikonočni ogenj, da raznese in razlijejo glas vstajenja po vsem mestu, od Rožnika do Golova, od Krakovega do sv. Križa na zelenem polju.

Klitje na polju je hipoma vzkliklo močnejše, kostanji v drevoredih bujneje zabrsteli, kosi so iz predmestnih gozdov prihiteli do prvih vil. Vse je zakipelo in zahrepetelo v prijetnem nepokoju.

Zvon je pel.

Mimo stolnice pa so hodili ljudje, posamezni in paroma, pa tudi po trije in po več skupaj. Veliko je bilo med njimi gluhih in oglušelih ušes, ki niso slišala velikonočnega pozdrava.

Prišel je mimo modrijan z resnim pogledom. Ves je bil zamaknjen v globokost svojega znanja. Takoj po prazniških božetih nastopil pri važni seji. Tovariši bodo strmeli nad silnimi dokazovanji.

Ali naposled ga bo bistrnost njih naravnega razuma zavrnila, zakaj dokazovanja še niso dokazi. On sam pa tega ne more spoznati, zakopan je v grobu svoje učnosti.

Sel je mimo stolnice. Niti krenil ni z očmi.

Kmalu za njim je ponosno prikorakal svojega naroda buditelj in boritelj za neizprosni perezom. Večkrat so ustanovili novo prosvetno društvo. Njemu so poverili nalogo, da sestavi odborni list. — Je križ s temi imeni, je resno pomišljal prvoboritelj.

— Eno ime me podeduje, drugo me nadkrijuje, tretje me ovira, četrto mi ne zaupa, petemu sam ne zaupam!...

In še globlje se je pokopal v grob svojega samoljubja in častilopija.

Ob stolnici se je okrenil. Zazdelo se mu je, da je nekaj domačega zazvenelo na njegovo uho. Odkril se je in pozdravil mimoidočo gospo.

Zvon je neumorno pel.

Ob jugoslovanski knjigarni se je ustavil trgovski par. Zagledala sta v izložbi marsikatero knjigo po svojem okusu. Pristno trgovčovo oko ima povsod srečo, celo v izloženem oknu najde štiripešno deteljico. Umetnik jo pa išče in išče, pa se mu skoro nikjer ne pokaže.

Trgovci se segel po denarnici. "Kupiva!"

"Ah, pustiva! Škoda denarja: če ga razdrobiš, se kmalu rajprši."

Zvon ju je vabil zastoj. Nista ga čula.

Po Vodnikovem trgu je priklopilo deklet ličnih in gibanih kretanj.

Neugnanka iz plesnih dvoran: In spet je obnavljala v spominu interesantno povest, ki jo je nedavno čitala v leposlovni knjigi: "Mladi Rus".

Živela sta ženin in nevesta, ki sta imela vsak svoj veliki napako, s katero sta pogostokrat eden drugemu bila v napotje. Ženin je bil izredno ljubeznivo ljubil nevesto, kateri se je zdelal ljubezen nerazumljiva, ker je segala včasih do norosti. Nevesta pa je bila sladkosmedna s tako slastjo, da je ženin večkrat boječ mislil: Ali ji ne bo ženitina ljubša nego ženin sam. — Tedaj je postavil je-kleno iglo in krožnik medu pred svoje izvoljenko. — Glej, iglo! Glej, med! Vsega smeš posrebiti do zadnje kaplje, ali zabodi me prej z iglo v roko, da bo zakravela. — Tvojo roko naj bi ranila!

— Kar zabodi! Majhna rana se zaceli čez majhen čas. — Vseeno me morem! — Čudna bojazljivka! Raniti roko se bojiš, a sree mi raniš vselej, kadar sežeš po slasti-cu. — Tedaj...

In dekle je zaslišalo velikonočno zvonjenje in razumelo je pomoleno čudne povesti.

Stolno je v stolnico.

Odzvalo se jih je še mnogo velikonočnemu vabilu. Nekaterim pa se je videlo, da se nalašč delajo, kakor da ga ne slišijo.

Ob božjem grobu so šumele verne molitve, kakor čebele ob sladkem panju.

Sveto Rešnje Telo izza belih tančic — solnce izza snežnih planin — je sijalo svetlobo in toploto v pokojna srca.

Duše so začutile, da jih obdaja nekaj živega, nekaj duhovnega in se pogovarja z vsako posebej z ljubimi pozdravi in vprašanji: — Kako ste prečele z menoj pretekla hude dni? —

— Ti s prosečimi očmi?...

— Bila sem osamljena in zapuščenca. Zazlela sem si prijazne in dobrohotne besede. Slišala sem po-lujo, kamor sem šla je tolikrat. Namesto tolažbe so mi ponudili tvoj ožolčen napoj.

— Kaj je s teboj?

— Obkleji me v srčastilni plašč. Javno so me vlačili po mestnih ulicah škodoželjni listi.

— Ti tudi, Dolorosa?

— Zapustili in zatajili so me lastni otroci. Petero se živi od njih, ki sem jim dala življenje. Niso brez krivha, so pa brez sreče. In jaz ob suhi skorji. Ni končala besede, pregrenek je bil spomin.

— In ti?

— Bil sem v poštnem uradu ob pultu. Bil sem ob stebri privezan s teboj in bicalo so me z ostrimi jeziki od vseh strani, ker so izvedeli, da sem tvoj.

— In ti s prežaljenim sream.

— S poljubom sebičnosti in prevare sem bila izdana v jarem in trpljenje.

Duše so dobile zaželjeno tolažbo, kot božje golobice so pile iz studenca žive vode.

Velikonočni zvon je pel z močnejšim glasom.

Pred božji grob je pristopil svečenik v škofovskem ornatu.

Trikrat je dvignil glas in trikrat so na koru odpeli povzdignjeni glasovi.

Po vsaj cerkvi in v vseh dušah je odmeval vstajenja spev ne le trikrat, tridesetkrat trikrat in še večkrat.

Izza cvetja in zelenja nad božjim grobom se je utrlila mogočna in na krilih svilenega plašča je odplaval iz cerkve.

Čebele so se trumoma in vrstoma vsule za njo.

Prvi, največji in najlepši pomladni roj!

Zvon je veselo pel in po vseh ulicah je zadehtelo po Veliki noči.

V oknih so zažarele luči: Svet! Svet! Svet!

Sprevod se je vrnil.

Zvon je utihnil.

Tedaj se je približal stolnici po-zen gost.

Ozrl se je okrog sebe in vstopil.

"Dolgo sem te čakal! Nikodem!"

"Pozna me, poznam ga. To je njegov glas."

"Prihajaš?..."

"Gospod, oprusti! Prihajam v imenu tistih, ki so zadnji in niso zadnji: Po njih vestnem delu in umetniškem ustvarjanju, po njih potrepljivem molku in previdnem govoru, po njih ljudomilem vedenju in vendar odločnem nastopu spoznam, da iščejo Tebe..."

Niso zadnji tisti peveci v pomladnih logih, ki se šele na večer prebude in zapoje v tiho gozdno noč. Gospod, ne presliši njih kliče!"

Stolni zvon je zapel večerno velikonočno pesem.

Glas vstajenja je segel daleč naokrog do marsikatero sicer nedostopne sobe, v marsikatero ni-kodensko srce, za katero nihče drug ne ve, kakor le božje usmiljenje.

Stolni zvon, ti nisi danes glas vpjočega v puščavi, marveč si spev, ki tolaži vpjočega v puščavi.

Italijansko nasilstvo v Zadru.

Dne 10. februarja bi bil moral v Zadru pričeti izhajati jugoslovanski list, ker je italijanska vlada to, že dovolila. V tiskarno pa so prišli fašisti, ki so zagrozili lastniku lista Vitalianiju, da mu uničijo tiskarno, če izide list. Radi tega je tiskarna odpovedala izhajanje lista.

Koroško pismo.

Kakor so se nekdanji Judje v babilonski sužnosti koprneče ozirali proti svoji domovini, tako gledamo tudi mi koroški Slovenci proti jugu čez Karavanke s tugo v sreč, ker nikdar se sužnosti nismo čutili tako živo kot sedaj, ko smo žal le prekratko okušali svobodo jugoslovanskega solnea. Nikoli pa tudi naši tlačitelji niso bili tako strastni in nasilni kakor zdaj. Zdi se, da nas hočejo ponemčiti res že tekoma enega rodu, kakor je to do-ločil Lemisih na zborovanju koroškega deželnega zbora dne 25. novembra 1920.

Germanizacija se seveda začela je že v šoli. Slovenskih učiteljev niso sprejeli, zato pa so nam na naše "dvojezične" šole poslali učitelje, ki kvečjemu govore kako narečje ali pa niti tega ne. Tako naprimer poučuje v Selah, v kraju, kjer ni niti enega Nemca in je za Avstrijo glasovano komaj dva odstotka domačega prebivalstva, učitelj, ki zna samo nekaj slovenskih besed. Vpeljal je ta učitelj v šolo tudi nemško molitev, katero sedaj otroci molijo kot papige. Da ima priprosto ljudstvo v uradih z nemškimi uradniki velike težave, je jasno.

Najbolj na poti so Nemcem seveda naši duhovniki, kar jih še vztraja med nami. Če pride drug drugega obiskat, je že orožništvo na nogah, ker — "nedeljiva Koroška" je zopet v nevarnosti! Da postanejo vsi duhovniki "heimatstreit", zahteva deželni šolski svet od vseh, ki poučujejo v šolah, do 1. maja zaobljubo za avstrijsko republiko.

Kako hočejo slovensko duhovščino iztrebiti iz Koroške, kaže napad na dekana Limpla v Kapli na Dravi, ki se je dogodil v noči od 16. na 17. februarja.

Deželni vladi je ta dogodek precej neljub, ker pač v jasni luči kaže, da smo Slovenci v svobodni avstrijski republiki "vogelfrei" da smo kakor divjačina, ki jo sme vsak streljati. Izdala se je a napad, komunič, v škripih pa o tem previdno zamolči, zakaj je bil dekan napaden. Tudi "Kärntner Tagblattu" prihaja vroče, ko vidi, kam vodijo hujskarije zoper Slovence, katerih je imel ves čas polne predale. Omenja obdolžene nemčurjev iz Kaple, da je bil Limpl na čelu agitacije za Jugoslavijo. Torej to naj bi bil nasprotnik že zadosten vzrok, da naše voditelje kar pobijejo.

V slavnostni proklamaciji po-

Severova zdravila v državnem zdravju v državi.

Izčisti svojo kri.

Sedaj potrebujete splošno zdravilo. Kot posledica zimskega življenja, ko je človek po večini zaprt v sobi in mu manjka zraka in gibanja, ki ga tako želi. Pomaga do poprave nenaravnih razmer in deluje kot regulator za zdravljenje kožnih izpuščajev. Cena \$1.25. Pri vseh lekarnah.

Severa's Blood.

(preje Severov Kričistilec) je pravo obnovjevalno zdravilo, ki bo delalo blagodejno na izmenjavo vašega sistema, ki ga tako želi. Pomaga do poprave nenaravnih razmer in deluje kot regulator za zdravljenje kožnih izpuščajev. Cena \$1.25. Pri vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

plebiscitu se na podlagi paragrafa 92. senžermenske mirovne pogodbe slovesno izjavlja, da se ne bo nikogar nasledovalo ali preganjalo radi njegovega dosedanjega političnega mišljenja. Lepe besede, a dejanja govore drugače! Kako drže Nemci dano besedo, nam kaže slučaj Limpl. Germanica fides — nulla fides!

Ker smo delovali in glasovali za Jugoslavijo, smo torej izpostavljeni življenjski nevarnosti. Mati Jugoslavija, ne pozabi otrok, ki trpe zavoljo tebe! Ščiti jih, daj odgovor arogantnim Nemcem, da bodo čutili! A ne samo kako pleše prepovedati, marveč trše, trše! Zoh za zoh!

Ljudstvo se veruje v vstajenje in težko pričakuje rešitve. Ta mora priti, ker kri narodnega mučenika, ki je zopet pojila koroško zemljo, ne sme biti zastoj pre-lita!

Kje je moja sestra KATARINA HUDALE, omožena JUNKER? Doma je pri Vinici na Kranjskem. Dne 1. decembra mi je pisala iz Basela, da se 3ga odpelje proti Ameriki, pozneje pa nič več ne vem o nji. Prosim, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve, kje je, da mi naznani njen naslov. — Mrs. Mary Bubash, 5212 Natrona Alley, Pittsburgh Pa. (21-23-3)

Kje je ANTON KAMNIK? Doma je od Sv. Jurja ob Taboru pri Celju. V Ameriko je odšel pred kakimi 10. leti. Prosim ga, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve o njem, da mi poroča. — Janko Kamnik, Loke pri Zagorju ob Savi, Slovenija, Jugoslavija.

V slavnostni proklamaciji po-

Kdo kaj ve, kje sta ROZMAN ali JOHN PUCHAR? Doma sta iz Gornje, Smarje Sap pri V Ameriki sta že 20 let in od 1. 1913. naprej se prav nič ne ve zanje. V državi Utah je več rojakov iz tega kraja, morda kateri kaj ve. Pri nas je zelo važno pismo glede posestva v starem kraju, ki ga bodo doma odvezli. Zato se je treba poizuriti. Upravništvo Gglaša Naroda, 82 Cortlandt St., New York City. (22-23-3)

Rad bi izvedel za naslov MARIJE MAHLE, podomače Mežnarjeva z Lanise. Nahaja se ne-kje v Združenih državah. Za njen naslov bi rad izvedel jaz John Jamnik, podomače Metlar. Ker ne vem za njeno sedanje ime, omenim starega. Če kdo rojakov ve za njen naslov, ga vljudno prosim, da mi ga naznani, za kar mu bom zelo hvaležen, ako bo pa ona sama čitala ta oglas, jo prosim, da se mi oglasi. — John Jamnik, Box 21, Chatham, Mich.

Iščem svojega strica JANEZA PERUSEK, ki je bival pred leti v San Francisco, Cal. Prosim enjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. Joe Znidarski, 917 McCandler Ave., Pittsburgh, Pa. (21-23-3)

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je naj-starejši slovenski zdravnik. Špejca-list v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravljenu vseh možnih bolezni.

Zastupljanje kr-vi zdravi a gla-sovitom 606. ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehur-ke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečina v kosteh, pridite in izčistite vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bo-lezen nalezje.

Vse macke bolezni zdravim po o-krajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam preneha zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam bom zopet povrnil.

Hytrosol ali vodno kilo odzdravim v 38. urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bo-lečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, odzdravim s goto-voščjo.

Revnatišom, tisanje, bolečine o-tekline artritice, škrofit in druge ko-žne bolezni, ki nastanejo vled nečis-te krvi, odzdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Nekateri drugi zdravniki rabijo to-lažje, da vas razumejo. Zna znam še iz starega kraja, zato vas lažje odzdravim, ker vas razumem slovenski. Uradne ure: ob delavnikih od 9. do 5. ob nedeljah od 9. do 2.

Naturalizacija.

16

Princ, kojega značaj je na tak način ozna-čen od vsakega dejanja, ki lahko definira ti-rana, ni sposoben biti vladar prostega naroda.

Tudi nismo bili pomanjkljivi v svojih po-zornostih napram svojim angleškim bratom. Svarili smo jih od časa do časa pred poskusi od strani njih zakonodaje, da razširi neupravičeno pravosodje nad nas. Spomnili smo jih na okoliščine našega izseljenja ter nastanitve tukaj. Obrnili smo se na njih naravno pravičnost in velikodušnost ter jih rotili na temelju vezi našega skupnega izvora, naj se odpovedo tem nasilstvom, ki bi neizogibno prekinila naše zveze in stike. Tudi oni so bili gluhi vsprko glasu pravčnosti in sorodstva.

Vsečtega se moramo udati v potrebo, ki naznanja našo ločitve ter jih smatrati, kot smatramo ostalo človeštvo, za sovražnike v vojni in prijatelje v miru.

Mi, zastopniki Združenih držav Amerike, zbrani na splošnem kongresu in pozivljajoč Najvišjega Sodnika sveta kot pričo pravničosti naših namenov, izjavljamo vsled tega v imenu in na temelju avtoritete dobrega naroda teh kolonij, na slovesen način, da so te Zdru-žene kolonije proste in neodvisne države in da morajo po pravici biti take; da so tudi oproščene vsake zvestobe do angleške krone in da so vse zveze med njimi ter državo Veli-ke Britanije pretrgane ali da bi morale biti; da imajo kot proste in neodvisne države polno pravico napovedati vojno, skleniti mir, sklepati zveze, ustanovljati trgovino in storiti vsa dru-ga dejanja in stvari, do katerih so upravičene neodvisne države. V podporo te izjave, s tr-dnim zaupanjem v varstvo Božje previdnosti, s mi medsebojno zaobljubljanjo drug drugemu svoja življenja, svoja bogastva in svojo sveto čast.

John Hancock

Georgia: Button Gwinnett, Lyman Hall, George Walton.

South Carolina: Edward Rutledge, Thomas Hayward Jr., Thomas Lynch Jr., Arthur Middleton.

Virginia: George Wythe, Richard Henry Lee, Thos. Jefferson, Benj. Harrison, Thos. Nelson Jr.

Francis Lightfoot Lee, Carter Braxton, Delaware: Caesar Rodney, George Read.

New Jersey: Richard Stockton, Jno. Witherspoon, Fras. Hopkinson, John Hart, Abra. Clark, Maryland: Samuel Chase, Wm. Paca, Thos. Stone, Charles Carroll of Carrollton.

Pennsylvania: Robt. Morris, Benjamin Rush, Benjamin Franklin, John Morton, Thomas McKean, Geo. Clymer, Jas. Smith, Geo. Taylor, James Wilson, George Ross.

